

hujusmodi lucrum, utpote injustum. Si non excedit; dico, licitum esse, cum juxta dicta unicuique regulariter diceat res suas non vendere nisi pretio supremo, nec quis teneatur vendere merces eodem prelio naturali, quo ipse eas habuit. Et sane si ipsi ex speciali favore eas ab Amico habuit etiam infra infimum premium, tenetur ne per hoc & ipse eas vendete infra infimum? Certe quod non. Nil mirum ergo, si speciem mercis emptam pretio novem juliorum possit Mercator aliquando revendere pretio juliorum duodecim, casu quo nempe hoc contineatur intra limites justi pretii. Ceterum est bene advertendum, non omnes res, cum habent novem julios pro pretio infimo, habere pro medio decem cum dimidio, & duodecim pro supremo; esto enim hoc verificetur de rebus v. g. nobilioribus, non verificatur tamen de omnibus aliis; quædam enim sunt, quarum premium infimum, si est novem juliorum, medium est novem cum dimidio, supremum est decem. Propterea quoad hoc attendenda est qualitas rerum, & consuetudo timororum, ut frequenter notant DD.

CAS. II. Fur abstulit Equum à Viro divite, & per triennium locavit eumdem modo huic, modo illi accipiendo premium locationis. Q. ad quid teneatur.

Respondeo, Furem per se teneri nedum ad restitutionem Equi, verum etiam ad solvenda Domino pretia locationum, detractis expensis factis circa eumdem Equum, quas pariter fecisse Dominus, si Equum penes se habuisset. Ratio de ipso Equo clara est; quia nempe res clamat ad Dominum. Ratio postea de pretiis locationum hæc est, quia ista data fuere pro usu ejusdem Equi: porro premium solutum pro usu rei spectat ad Dominum, cuius est ipsa res. Giribaldus de Rest. c. 2. dub. 5. Dixi per se, quia nonnumquam Nobiles prædivites remittunt pretia locationum. Verum ut ab eorumdem restitutione Fur sit exemptus, de tali remissione debet certo constare; credulitas enim non eximit, cum ea quæ sunt facti, non præsumantur, nisi probentur. *I. In bello §. facta, ff. de Cap. Manique QQ. mor. p. 2. q. 8.*

CAS. III. Silvester monetur, Confessarium suum per aliquid tempus peractæ ab ipso Confessionis dormitasse. Q. an teneatur illam repetere.

Respondeo cum distinctione. Vel talis Confessio fuit de solis venialibus, & tunc certum est, Silvestrum non teneri &c, quia venialia sunt materia libera. Vel fuit mixta mortalibus; & tunc subdistinguimus: Vel ex monito circumstantia temporis, quo Confessarius dormitavit, cognoscit determinate peccata, quæ hic percepti; & tunc dico, necesse quidem esse, at etiam sat, quod de his iterum confiteatur: sicuti enim invincibilis oblivio alicujus peccati non tollit directam absolutionem eorum, quæ rite ponuntur, sed solum relinquit obligationem illud confitendi, quando ejus quis reminiscitur; ita non perceptio aliorum non tollit directam absolutionem eorum, quæ Confessarius percipit, sed solum relinquit obligationem iterum confitendi ea quæ &c. Vel non cognoscit determinate &c, & tunc repetenda est integra Confessio, saltem si fuit brevis, & non à multo tempore facta, quia dubitari potest de singulis distributive, si numerus peccatorum sit modicus, nec sit grave onus tales Confessionem repetere. Dixi saltem si fuit brevis &c. nam si fuit longa, juxta Luguin disp. 16. num. 607. ac Puteobonel. quæst.

3. art. 7. sufficit in nova Confessione dicere: Sejo, vel dubito, quod Confessarius non audierit unum, vel duo, vel &c. gravia; sed in ea Confessione non tales, vel tales species peccatorum exposui. Vide Giribal. de Pœnit. cap. 11. dub. 3.

ANNO MDCCCLI.

MENSE JANUARII.

CAS. I. Parochus vocatus ad excipiendam Confessionem infirmæ, inventus est Concubinæ in domo Concubinarii graviter ægrotantem. Q. quid agendum in isto casu.

Respondeo cum distinctione: Vel Concubina potest alio transferri absque periculo ipsi accelerandi mortem, scandali, & infamiae, vel non. Si potest, Parochus debet illi prescribere, ut hanc sui translationem procuret, eamque, ut hæc fiat, adjuvare, tum ad obviandum scandalum proximi, si Concubinatus alicui innotescit; cum ad removendum ab ipsa, & Concubino periculum relapsus, saltem mentalis, cui alias subsunt. Et si hoc ipsa facere recuseret, utpote indisposita, non est absolvenda; secus vero, si secus. Si postea sine dicto periculo nequit alio transferri, curer, si expedit, eos jungere in matrimonium, & si non expedit, aut Concubinus nolit eam duocere, omnem curam adhibeat, ne idem amplius ad eam invisendam accedat, substituta, si opus sit, spirituali & honesta aliqua foemina pro servitio infirmæ. Ulterius hanc moneat, ut malæ actæ viæ verum dolorem concipiat cum firme proposito quam primum dimittendi illam occasionem, si Deus dederit quod possit, ut impensius pro divina assistentia se Deo commender, cum spe divini adjutorii pro vitando relapsu; ac denique procuret occasionem illam reddere remoram, vitando Concubini colloquia, quoad fieri potest, etiam aspectum: si enim locus, in quo quisque præve vixit, hoc in aspectu mentis apponit, quod s'æpe ibi cogitavit, vel gessit. C. Valet dist. 81. quam vividius id præstare valet præsentia Concubini in fragili Concubina? Si ad hæc omnia Parochus eam promptam inveniat, confessam absolvat; nam sic illa est in occasione solum remota, & materiali, ut ait Cardenas; & si aliquo modo adhuc est in periculo, non tam dicitur istud amare, quam invitare subire; & ideo magis providebit Deus, ne in illo pereat, ut ait S. Basilius in Const. Mon. cap. 4.

CAS. II. Factis demissionibus Matrimonii ineundi Cajam inter ac Sergium, Bertia Cajæ soror exponit Parochio in Confessione se olim cum Sergio fornicatam fuisse; unde ei imponit pro pœnitentia, ut exira Sacramentum denuntiet affinitatis impedimentum. Q. an Bertia teneatur hanc pœnitentiam acceptare, & implere.

Resp. negative: est enim pœnitentia incongrua, & injuncta cum errore

re clavium; cum obliget Bertam, ad aliquid juri naturae contrarium, nempe ad se graviter infamandam, detegendo turpitudinem suam extra Sacramentum, quod nemo illi præcipere potest; ut clare colligitur ex S. Thoma 2. 2. quæst. 70. art. 1. ad 2. in fine, ubi ait: *Nihil potest præcipi homini contra id, quod est de jure naturali.* Hinc Berta tenetur quidem (sive ei imponeatur à Parocho, sive non) secluso periculo felapsus, & cujusvis alterius mali gravis, secreto monere Sergium de impedimento, ut ipse vel desistat à tali Matrimonio, vel prius dispensationem obtineat, ne fiat Sacramentum nullum, aliaque vitentur inconvenientia, quæ secus evenirent; onus tamen faciendo prædictam formalem denuntiationem nec acceptare, nec implere tenetur, ut tradunt DD. comm.

CAS. III. Sacerdos carens Missarum stipendiis, occasione, qua vult Jubileum lucrari, applicat Sacrificium pro Animabus Purgatorii, loco eleemosynæ ad illud lucrandum præscriptæ. Q. an sic isti oneri satisfaciat.

Respondeo negative. Ratio est, quia talis applicatio reducitur ad eleemosynam spiritualem, hoc carmine à DD. comprehensam: *consule, castiga, solare, remitte, fer, ora;* de qua non est sermo in Jubilæo; ut cum communio docet penes me etiam Zanardus in Direct. de Pœnit. cap. 21. quæst. 26. in fine; nomine enim eleemosynæ absolute prolatæ, ea tantum quæ realis est, communiter intelligitur. Idque indicare videntur formulæ, quibus in concessione Jubilæi, vel alterius plenariae Indulgentiae, solet eleemosyna præscribi, sunt enim tenoris sequentis: *Eleemosynas pro posse distribuant; vel Pauperibus, & indigentibus personis, aut locis piis eleemosynas erogant.* Atque eleemosyna, quæ impetratur per distributionem, quæque erogabilis est locis piis, realis est, non vero spiritualis: ergo &c. ideoque cum noster Sacerdos hanc non erogaverit, dicendum quod oneri pro Jubilæo præscripto non satisficerit. Theodorus à Sp. Sanct. de Indulg. part. 1. cap. 11. art. 3. Bossius, *Viva, cæterique comm.*

M E N S E F E B R U A R I I.

CAS. I. **S**ophronius, vere mendax in stateris, non dat suis adventoribus justum mercium pondus; has tamen illis vendit pretio infimo, taliter ut, si datum & acceptum serio considerentur, hujusmodi venditio non excedat limites pretii justi supremi. Q. an licite id fieri possit.

Respondeo negative: nam statera dolosa abominatio est apud Deum, & pondus æquum voluntas ejus (Prov. II.) Ratio postea est, quia licet Sophronius ante contractum per se non teneatur vendere merces pretio infimo, ad id tamen tenetur statim ac sic sponte convenit cum emporibus: tunc enim sicuti empores tenentur vi initi contractus solvere pretium conventum; ita vendor vi ejusdem contractus tenetur conventum mercium pondus tradere emporibus; empio namque, & venditio est contractus hinc inde obligatorius. Et sicuti, statuto justo mercibus pretio à potestate publica, nequit Venditor absque justitia, & onere restitutio, aliquid detrahere Emporibus, eo ipso, quod solvunt juxta statutum; ita convento ex mutuo consensu pretio infimo, nequit Sophronius absque injustitia, & onere res-

stitutionis, aliquid detrahere emptoribus, eo ipso, quod solvunt juxta conventum. Alias dici posset, quod qui sponte vendidit pretio infimo, & tradidit Emptori totum pondus conventum, possit postea ab hoc licite surreperere in compensationem quantum defuit ad integrandum pretium supremum, vel medium; quod quam falsum sit, & quot malis ostium aperiat, nemo non novit. Vide Sporer Compl. in 7. pr. cap. 5. sect. 2. n. 75. alias rationes afferentem.

CAS. II. Vicerat Cajus in ludo notabilem summam Tiburtio, cum volens à ludo cessare, contra voluntatem fuit adactus prosequi ludum; & in hac prosecutione, quod vicerat, perdidit. Q. an Tiburtius teneatur ad aliquid erga Cajum.

Respondeo, probabilius eum ad nihil teneri ante sententiam Judicis. Ratio est, quia si tenetur ad aliquid, vel id est ob injuriam ipsi illatam; vel quia per illam attractionem fuit causa subsecutæ amissionis; vel quia denique ob eamdem non remansit in Cajo voluntarietas necessaria ad ludi validitatem. Jam vero nullo ex his capitibus Tiburtius tenetur aliquid restituere Cajo &c. Siquidem non ex primo; pro injuria enim non debetur restitutio, sed poena: hanc tamen nemo subire tenetur ante sententiam Judicis. Non ex secundo; Cajus enim non obstante tali attractione, poterat postea vincere sicut prius, si sors æque illi favisset: quare sortis potius defectui, quam attractioni imputanda est amissio subsecuta. Non ex tertio, licet enim in utroque ludente requiratur plena voluntarieras, ut ludus respectu utriusque sit etiam licitus; non sic ut sit validus: Contractus namque ex gravi metu injuste incusso celebrati, sunt involuntarii secundum quid; & tamen, si paucos excipias, ad quorum validitatem jus positivum requirit plenam voluntarietatem: cæteri, utpote voluntarii simpliciter, ab eodem iure supponuntur validi, cum eos præcipiat infirmari instante metum passo. Quid ni ergo idem dicatur de ludo cum attrahente, vel tertio, cum non sit inter exceptios? Igitur potest quidem Cajus agere apud Judicem pro restitutio; antequam tamen hic eam mandet, ad illam non tenetur Tiburtius. Et ratio fundamentalis est, quia voluntarium mixtum, utpote ex electione proveniens, sufficit ad consensum, qui est immediata causa contractus; nec non ad transferendum dominium, seu jus, quando intervenit titulus onerosus, ut in casu; quamvis non sic cum solum intervenit titulus gratuitus, ut in concessione usurarum, ac donatione pecunia facta grassatori, ne injuste interficiat. Giribaldus de Contr. cap. II. §. 2.

CAS. III. Oblitus Pœnitens gravis peccati, quod annexam habebat Excommunicationem reservatam, fassus est alia peccata; & ab iis absolusionem obtinuit. Q. an, non obstante Excommunicatione, istihæc absolutoria sit valida.

Resp. affirmative: nam quando excommunicatus dicitur à Sacramentis exclusus, & Confessarius erga ipsum jurisdictione privatus, id intelligitur de excommunicato scienter tali, non autem de excommunicationis inculpabiliter obliito, vel inscio; nullibi enim Ecclesia declaravit, sacramentalem absolutionem hic impetrat esse nullam; quin potius eam valere eruitur ex Trident. sess. 14. de Pœnit. cap. 5. dicente, peccata, quæ diligenter co-

gitanti non occurrent, eadē confessione in universum intelligi inclusa: Ad-
do, quod est ordinatum propter charitatem, non debere contra charitatem exer-
ceri, ut ait D. Bernard. de præc. & Dispens. Cum ergo potestas aliquando
arcendi fideles à Sacramentis, sit à Christo Domino Ecclesiæ collata propter
charitatem in remedium scilicet Animarum, ut resipiscant; ideo in eos non
debet contra charitatem exerceri. Exerceretur autem in casu, si absolutio,
nostro Pœnitenti impertita, esset invalida; sic enim ille privaretur tam salu-
tari remedio absque sua culpa, imino dum est actu impotens, ob inculpa-
bilem oblivionem, ad melius se ad illud disponendum. Beja part. 3. cap. 4.
Sporer de Pœnit. cap. 5. quæst. 3. §. 3.

MENSE MARTII.

CAS. I. **V**alerianus instituit Capellaniam cum onere celebrandi singulis
diebus festis ad tale Altare, assignato ad hunc finem congruo
stipendio pro Capellano. Accidit autem, ut dies, quæ erat puræ devotionis,
nunc effecta fuerit festiva de præcepto. Q. an Capellanus teneatur ista die
celebrare ad tale Altare.

Respondeo cum distinctione. Vel assignatio stipendi facta fuit determinando tantum pro qualibet Missa, ex. gr. duos julios; & tunc dico, Capella-
num non teneri &c. quamvis, etiam computata tali Missa, adhuc verifica-
retr quod stipendium sit congruum. Ratio est, quia in tali casu est certum,
quod pro celebratione talis diei nullum fuit assignatum stipendium cum
facta suppuratione constet, hoc solum correspondere celebrationi aliorum
dierum. Vel facta fuit in generali, determinando tantum ad annum, aut
fructus prædii; & tunc dico, quod si Capellanus, etiam computata tali Missa,
habet stipendium congruum, tenetur ista die celebrare ad tale Altare. Ra-
tio in primis desumitur ex rationabiliter præsumpta voluntate Institutoris,
qui ordinando celebrationem faciendam singulis diebus festis ad tale Altare,
censemur voluisse, quod idem Altare nulla die festiva careat tali cultu,
nec populus commodo Missæ. Secundo, à paritate Parochi, qui utpote obli-
gatus applicare pro populo singulis diebus festis, communiter dicitur
obligatus applicare etiam tali die. Tertio, ab æquitate: sicut enim si festa
aliqualiter minuantur, adhuc Capellanus accipit totum integrum stipendium,
ut lib. 3. c. 1. de Stipend. Miss. tradit Tambur. ita si unum, vel aliud festum
accrescat, æquum est, quod celebret, maxime si attenta hæc celebra-
tione, adhuc stipendium est congruum.

CAS. II. Plena cum advertentia prorupit Titius in hæc verba: *Creyera que Deus dixerat de se Deus, si non castigase à este.* Q. an hæc sit blasphemia hæreticalis.

Resp. negat. Siquidem ad blasphemiam hæreticalem requiritur, quod for-
maliter, aut virtualiter contineat aliquam falsitatem contra fidem; quod non
verificatur in casu. Licet enim in ea propositione conditionali: *Creyera que Deus ē&c. videatur virtualiter contineri hæc absoluta: Credo, que Deus no- es Deus, pnes no lo castiga, quæ certe est hæreticalis, quia alligat esse Dei necessarium, æternum, & immutabile contingentia punitioni creaturæ;* ta-
men

men res ita se non habet; nam dicens: *Creyera que Deus dixerat de se Deus, si &c.* per hæc verba præcise exprimit sui animi propensionem ad creden-
dam (si non adimpleatur conditio) dictam falsitatem, ut indicat illud verbū
Creyera. Jam vero in simplici propensione ad istam falsitatem credendam,
nec virtualiter involvit dicta propositio absoluta, sive verba: *Creyera que Deus dixerat de se Deus, si no castigase à este,* exprimentia præfatam Ti-
tii propensionem, non sufficiunt ad constituendam blasphemiam hæretica-
lem. Moronus resp. 95. Tamb. lib. 2. cap. 6. §. 4. n. 22. aliisque.

CAS. III. Novit Pœnitens, quod si diutius excutiat conscientiam suam,
probabiliter inveniet aliquid aliud peccatum clavibus exponendum. Quo-
niam vero jam se examinavit per tantum tempus, quantum communiter
sufficiens reputatur pro omnibus suæ qualitatis, ulterius non protrahit ex-
amen, sed peccata, quæ ipsius menti occurruunt, confitetur. Q. an valida sit
ista Confessio.

Resp. affirmative: nullibi enim præcepta invenitur excussio diligentissima,
& talis, ut probabilitatem excludat aliud quidquam inveniendi ulteriori in-
dagine. Et sane in aliquibus casibus hæc esset vera conscientiarum carnifi-
cina; qui enim fiat, ut post multiplicem, diutinamque peccandi licentiam
fere in omni peccatorum genere versatus, ita feliciter, & exacte in memo-
riam revocet peccatorum species, numerum, & circumstantias, ut proba-
bile non sit, quod vel una prava cogitatio illius mentem fugiat? Igitur requi-
ritur quidem discussio diligens; non est tamen necesse, quod hæc diligen-
tia sit summa: nec sufficit levis, satis tamen est mediocris, habito respectu
ad qualitatem personæ, ac tempus, quo hæc confessa non est, ad species, ac
numerum peccatorum, ad peccandi consuetudinem, & alias circumstantias.
Unde non valet: *Si plus se examinaret, plus inveniret: ergo tenetur se plus*
examinare: hinc enim nedum attendi debet Confessionis inregritas, verum
etiam humana conditio, & quod Sacramentum non reddat ut Fidelibus nimis onerosum. Hinc quia Pœnitens, se gerendo modo prædicto, supponit
utus diligentia mediocri in se discutiendo, valida dici debet ejus confessio.
Ita comm. contra Clericatum de Pœnit. dec. 21. n. 8.

MENSE APRILLIS.

CAS. I. **S**ejus mutuat Livio pecuniam ad decem annos, cum pacto, quod
si interim alter contrahentium moriatur, debitor sit liber, si
autem ambo supervixerint, mutuatarius dare debeat aliiquid ultra sortem.
Q. an talis contractus sit licitus.

Respondeo affirmative, si plus dandum à Mutuatario supra sortem, ita
determinetur, ut vere uterque subsit æquali periculo amissionis, & lucri
æqualis. Ratio est, quia in hoc casu uterque incertus est de eventu fu-
turo, ac sui juris, uti supponitur; propterea si ambo æque subsunt pericu-
lo lucrandi, aut amittendi æquale, intervenit quidquid requiritur ad hoc
ut iste contractus sit licitus; nam propriæ hic non est mutuum, cum
mutuans nequeat in casu nostro repescere rem mutuam in omni
eventu; neque Societas, cum nihil in commune conferatur; sed est Ludus
sort-

sortis, seu conventio fundata supra vitam & mortem ipsorum contrahentium, quæ, intervenientibus dictis conditionibus, licita est, ut inter alios tradit Bonacina de contract. disp. 3. quæst. 3. punct. 6.

CAS. II. Mercator irquisitus, & sponte sua, mutuam obtulit Antonio pecuniam, quam de proximo negotiationi exposuisset. Acceptavit Antonius, eademque usus est in negotio sibi valde lucroso. Nunc tamen peritus à Mercatore, ut ipsi solvat interesse lucri cessantis, id facere renuit. Q. cui ratio sit adjudicanda.

Respondeo, rationem esse adjudicandam Antonio; una enim ex conditio-nibus requisitis ad hoc ut mutuans licite possit exigere compensationem lu-cri cessantis, hæc est, quod Mutuatarius fuerit de ea præmonitus, ea que deducta fuerit in pactum ante perfectionem contractus, nam forte sub hoc onere hic mutuum non accepisset. Atqui non legitur, quod Antonius fuerit in casu præmonitus de tali compensatione, & quod hæc deducta fuerit in pactum ante perfectionem contractus; ergo &c. adeoque &c. Additur in casu nullum propriæ lucrum Mercatori cessasse; cessare enim à lucro, est à lucro cohiberi, seu impediri, ut post Dominicum Soto de Just. & Jur. lib. 6. quæst. 1. art. 3. tradunt DD. comm. Sed Mercator in casu non fuit à lucro cohibitus, seu impeditus, cum irquisitus, ac sponte sua, adeoque volens, ac lubens Antonio pecuniam mutuaverit: ergo &c. si-que Antonio ratio est adjudicanda. Giribal. de Contr. cap. 3. dub. 8. §. 1. num. 66.

CAS. III. Sergius accepit in censem scuta mille, sperans ea implicare cum lucro. At quia spei fundamentum evanuit, convenit cum Mercatore de ip-si tradendis scutis quingentis ea conditione, ut medietatem census, & annuæ responsionis solvat. Q. an Sergius id licite peragat.

Respondeo negative: quo enim titulo justificat onus impositum Mercato-ri solvendi medietatem annuæ responsionis ultra medietatem census, si, ut ajunt Adversarii, non instituit novum censem, certe id facere nequit ratio-ne lucri cessantis, cum non habeat spem fundatam lucrandi, nec ratione damni emergentis; per hoc enim non cogitur quidquam carius emere, aut vilius vendere, habetque alia scuta 500. otiosa: nec ob periculum amittendi sortem, ut Adversarii concedunt: non denique ob commodum resultans Mercatori; hoc enim cum suum non sit, sed Mercatoris, nihil pro eo ac-cipere potest, ut tradunt DD. comm. cum S. Thoma. Remanet ergo quod ei illud imponat, ratione mutui. Atqui hoc, utpote usurarium, licite peragi nequit; ergo Sergius id illicite peragit, ut cum Navarro recte tradit Reb-el-lus 2. part. lib. 10. quæst. ult. n. 12. Oppositum tamen dici deberet, si esset dispositus ad rite redimendam medietatem census, & ad instantiam Mer-ca-toris cum eo ita conveniret; siquidem cum nemo teneatur beneficium alteri præstare cum suo detrimento, tunc posset etiam in mutuo pactum inire, se indemnum servandi, ut firmat Angelicus 2. 2. q. 78. art. 2. ad 1. & patet ex eo, quod mutuans in casu non reportat lucrum, sed præcise querit sui damni reparationem, obligando Mutuatarium ad id, ad quod jam tenetur ex jure naturæ. Vide Molin. disp. 394 de Contract.

MEN-

ME N S E V M A I I.

CAS. I. Silvicula putans concubitum cum bestia esse peccatum veniale, modo coivit cum ove, nunc cum capra, modo cum asina. Q. an possit absolvī à simplici Confessario.

Respondeo cum distinctione. Vel Silvicula talem concubitum putavit ve-niale, cum aliqua tamen suspicione, aut alia cogitatione de gravitate actionis; vel si putavit sine ulla suspicione &c. Si eum putavit veniale sine ulla suspicione &c. Dico, Silviculam posse absolvī à simplici Confessario, quia tunc peccavit solum venialiter, cum in tali concubitu unice apprehenderit veniale malitiam, quæ sola proinde illi fuerit voluntaria, & culpabilis. Si postea eam putavit veniale, sed cum aliqua suspicione, aut &c. dico; quod licet possit speculative defendi, Silviculam adhuc esse absolvibilem à simplici Confessario, in praxi tamen non est ob hoc absolvendus; cum enim in casu sit eadem operatio bestialitatis, & quidem cum voluntarietate suf-ficiente ad mortale, sive facta sit cum ignorantia vincibili, sive scienter; sequitur, quoad substantiam esse idem peccatum, (ignorantia enim in his operationibus non mutat substantiam actus, quam malitia primario conse-quitur): ac proinde sicuti Silvicula nequirit absolvī à simplici Confessario, si coivisset cum ove &c. sciens id esse mortale; ita neque potest ab eo-dem absolvī, si illud commisit cum suspicione, aut &c. de gravitate actionis; nam est certum peccatum mortale bestialitatis. Vide Merollam de Vo-lunt. & involunt. cap. 1. dub. 13. num. 661. Puteob. quæst. 3. art. 4. §. 10. num. 4.

CAS. II. Fœmina à pluribus honesta reputata, sed vera meretrix, ab uno accepit excessivum pretium pro turpi sui corporis usu. Q. an teneatur illum excessum restituere.

Respondeo cum distinctione. Vel fœmina accepit talem excessum, illum extorquendo per fraudem, aut dolum; & tunc dico cum S. Thoma 2. 2. quæst. 62. art. 5. ad 2. ipsam teneri eumdem restituere; dans enim in ca-su non dedit volens, sed deceptus. Veleum accepit sine ulla extorsione dolosa, & fraudulentia, ac vigore contractus in pominati, Facio, ut des, seu pacti initi de tali pretio solvendo; & tunc dico, ipsam non teneri talem ex-cessum restituere, si dans potuit de eo libere disponere: nam ex una parte dans in casu dedit volens, ex alia quamvis hoc ei datum sit ob rem illicitam, tamen ipsa datio non est illicita, præcipue cum valde probabile sit, opus volupi os, ob quod talis traditio facta est, non habere pretium de-terminatum. Petrus Navarr. de Restit. lib. 4. cap. 2. num. 118. & seq. Les-sius, & alii.

CAS. III. Sempronius, pluribus debitibus gravatus, non potest suis Creditoribus satisfacere, ni imminat convenientiam dotem filiabus. Q. an id face-re teneatur, ut possit satisfacere Creditoribus.

Resp. cum distinctione. Vel agitur de diminutione aliquali; & tunc dico cum communis DD. Sempronium ad id teneri, sicut enim ob talem finem teneatur minuere expensas circa victum, vestitum, & manutentionem fami-liæ; ita etiam circa dotem filiarum, ne Creditores dampnum absolute, vel sal-

salem tantum damnum patientur. Vel agitur de diminutione notabili; & tunc subdistinguo; vel per hanc diminutionem, judicio prudentum, mutatur status ejusdem filiarum, ab eis juste acquisitus; & in hoc casu dico. Sempronium non teneri ad hanc diminutionem notabilem; ut enim dicitur in tractatu de Restituut. *Nemo tenetur decidere a proprio statu juste acquisito, ut satisfaciat Creditoribus.* Idemque dico, si diminuta filiabus dote, haec sponsum non invenirent, cum periculo amittendi pudicitiam; nam bona ordinis inferioris non sunt restituenda cum periculo amittendi bona ordinis superioris. Vel per dictam diminutionem non mutatur status, aut mutatur ius acquisitus; & tunc certe ad eam tenetur Sempronius, cum amplius non interveniat causa excusans, sicque se ad verum proprium statum reducere. Lessius lib. 2. cap. 16. num. 29. & alii. comm.

CAS. I. *C*amillus per plures annos se impotentem expertus ad consummationem Matrimonii, ad simplicem contactum Reliquae cuiusdam Sancti, cum qua fuit benedictus, illico factus est potens. Q. an libere vacare possit operi conjugii cum propria sponsa.
Resp. negative; si post requisitum triennale experimentum, postque adhibita consueta remedia, sive realia, sive spiritualia, numquam potuit Matrimonium consummari. Ratio est, quia in hoc casu intervenit moralis certitudo, quod nulliter contraxerit cum propria sponsa, ob impedimentum dirimens impotentiæ perpetuæ antecedentis, sufficienter manifestatae per hoc, quod semper frustranei fuerint omnes nistis, non obstante valido testimoniorum subsidio; & quia non nisi per miraculum hæc fuerit ablata. Quare ut Camillus possit libere, ac licite vacare operi conjugii cum sponsa, debent rite mutuum renovare consensum in Matrimonium, nempe secreto inter se, si impedimentum erat occultum; coram Parocho vero, ac testibus, si notorium erat, & publicum; nam potentia de novo acquisita non reddit validum Matrimonium, ab initio nullum, & irritum. Giribaldus de Matrimonio cap. 16. dub. 11. aliisque passim.

CAS. II. Occasione cuiusdam publicæ litationis, Aurelius rogavit amicos volentes emere, ne plus offerrent certa quantitate, ut ipse rem illam emeret pretio infimo; uti de facto contigit. Q. an peccaverit contra justitiam, & teneatur ad aliquam restitutionem.

Respondeo affirmative cum Soto de Just. & Jur. lib. 8. n. 2. art. 3. Ratio est, quia licet Dominus rei venalis hand adhuc vendiderit pretio justo, fuit nihilominus injuste ab Aurelio damnificatus. Ex quo enim Aurelius modo se gesserit cum volentibus emere, violavit jus, quod ille habebat, ne retraherentur empores volentes emere pretio supremo, vel medio, ipsumque coegit vendere rem pretio infimo; facta enim tali conspiratione, & monopoli cum amicis, non remansit pro re aliud pretium, præter infimum, quod pro ea offerretur. Propterea cum privata auctoritate id ab Aurelio fieri nequiverit, factumque resultaverit in iacturam, & dampnum Domini rei venalis, dicendum, quod Aurelius, titulo damni illati, peccaverit contra

justitiam, & teneatur ad restitutionem, nempe ad refectionem ejusdem iudicio prudentis taxandam.

CAS. III. Petrus mutuat Joanni scuta centum; se obligans ad ea non repetenda per duos annos. Q. an ultra sortem possit aliquid accipere ratione assumptionis obligationis non repetendi talem sumam per biennium.

Respondeo, ob tale motivum non posse Petrum aliquid accipere ultra sortem; damnata enim est ab Alexandro VII. hæc propositio 42. in n. *Licetum est mutuanti aliquid supra sortem exigere, si se obligat ad non repetendam sortem usque ad certum tempus:* quæ, ut patet, correspondet Casui proposito fere in terminis. Unde si Petrus habeat occasionem promptam, aut spem vere fundatam proxime implicandi talem pecuniam cum lucro, vel etiam si ea opus habet, aut quamprimum opus habebit, ad sibi præcavendum aliquid damnum; potest quidem convenire cum mutuatario, mutuum ab eo petente, ut ipsi tale lucrum compenset, seu damnum reficiat, ut supra tradimus in responsione ad tertium Aprilis: at pro mera obligatione sortem expectandi per duos annos, nil postea ultra sortem accipere; eo quia talis obligatio, si attente consideretur, aliud non esset, nisi quædam prorogatio mutui, & sic quoddam novum mutuum virtuale, pro quo, sicuti neque pro formaliter accipi potest; cum utrumque sit verum mutuum: & lucrum ex alterius perceptum ratione mutui sit vera usura. Viva ad d. prop.

M E N S E J U L I.

CAS. I. *C*onfessarius simplex, audita Confessione Patris, qui se accusavit de peccato carnali commisso cum famula, successive audit, & filium hoc idem cum eadem perpetrasse. Q. an filium possit absolvere; & absolutio Patri impertita sit valida.

Respondeo ad primam partem cum distinctione. Vel filius exponit à semetipso se peccasse cum affine in primo gradu; & tunc est manifestum, non posse Confessarium eum absolvere, quia exponit incestum formalem reservatum. Vel filius tantum exponit se peccase ex. gr. cum libera, & tunc dico, Confessarium posse, ac debere ipsum interrogare, an ea sit ipsi propinqua (est enim interrogatio, quæ communiter fieri solet ac debet, singulis penitentibus se accusantibus de aliquo simili peccato, unde non ingerit suspicione fractionis sigilli) & si ipse negat; dummodo sit aliunde dispositus, debet illum absolvere, non obstante notitia habita in præcedenti Confessione: *Nihil enim minus scimus, quam id, quod per Confessionem scimus, ut ajebat Div. Bernardus;* & strictior est obligatio sigilli sacramentalis illa Confessionis integræ. Si vero affirmat ut supra, deneganda est illi absolutio, ut supra. Vide Puteob. de Poen. quæst. 5. art. 10. n. 8.

Resp. ad secundam partem: Absolutionem Patri impertitam esse solum invalidam, si ipse scienter peccasset post filium, & culpabiliter talem circumstantiam omisisset. Unde si ipse peccavit cum famula solummodo ante filium, vel post ipsum, ignorans tamen ejusdem peccatum, tunc absolutio ipsi impertita est valida, nam in isto casu incestus est materialis præcise. Ita Communiter.